

Exam. Code : 216701

Subject Code : 6627

M.A. Political Science 1st Semester

INTERNATIONAL POLITICS

Paper-II

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—80

Note :— There are **TWO** Sections of this paper Section A and Section B.

SECTION-A

Note :— Attempt any **SIX** questions out of **TEN**. The answer should be in about **250** words each. Each question carries **4** marks.

1. MNCs and INGOs	4
2. International law	4
3. Globalisation	4
4. MAD	4
5. Defensive Realism and Offensive Realism	4
6. Collective Security and Cooperative Security	4
7. Nuclear Winter	4
8. Poly-Centrism	4
9. SCO	4
10. Arms Trade and Arms Control.	4

SECTION-B

Note :— Attempt **FOUR** questions in total, selecting **ONE** from each unit. Each question should be answered in about **1000** words. Each question carries **14** marks.

UNIT-I

11. Discuss meaning, nature and emerging trends in International Politics. 14

OR

12. Critically examine role of Non State Actors in 21st century International Politics. 14

UNIT-II

13. Differentiate between Realism and Neo-Realism theory to the study of International Politics. 14

OR

14. Critically examine Marxian Theory to the study of International Politics. 14

UNIT-III

15. What do you understand by Management of National Power ? Discuss various methods of management of National Power at international level. 14

OR

16. Examine impact of Nuclear Weapons on International Politics by suggesting various methods of achieving goals of nuclear disarmament. 14

UNIT-IV

17. Discuss nature and importance of Regionalism in International Politics with suitable examples. 14

OR

18. Discuss the Geo-political and Strategic significance of Central Asian Republics in post Cold War period. 14

(Punjabi Version)

ਨੋਟ : ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦੋ ਭਾਗ- ਭਾਗ ਓ ਅਤੇ ਭਾਗ ਅ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਭਾਗ-ਓ

ਨੋਟ : ਦਿੱਤੇ ਗਏ 10 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਲਗਭਗ 250 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 4 ਅੰਕ ਹਨ।

1.	ਬਹੁਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਤੇ ਇਨਗੋ (INGOs)	4
2.	ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ	4
3.	ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ	4
4.	ਮੈਡ (MAD)	4
5.	ਰੱਖਿਆਤਮਕ ਯਥਾਰਥਵਾਦ ਅਤੇ ਅਪਮਾਨਜਨਕ-ਯਥਾਰਥਵਾਦ	4
6.	ਸਮੂਹਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ	4
7.	ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਵਿੰਟਰ	4
8.	ਪੌਲੀ-ਸੈਂਟਰਿਜ਼ਮ (Poly-Centrism)	4
9.	ਐਸ.ਸੀ.ਓ. (SCO)	4
10.	ਹਥਿਆਰ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰ ਕੰਟਰੋਲ।	4

ਭਾਗ-ਅ

ਨੋਟ : ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ 1 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚੁਣਦੇ ਹੋਏ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਲਗਭਗ 1000 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 14 ਅੰਕ ਹਨ।

ਯੂਨਿਟ-1

11. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਅਰਥ, ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਉੱਭਰ ਰਹੇ ਰੁਝਾਨਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 14

ਜਾਂ

12. 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਗੈਰ ਸਟੇਟ ਐਕਟਰਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ। 14

ਯੂਨਿਟ-II

13. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਯਥਾਰਥਵਾਦ ਅਤੇ ਨਿਓ-ਯਥਾਰਥਵਾਦ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ। 14

ਜਾਂ

14. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ। 14

ਯੂਨਿਟ-III

15. ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਵਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ? ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 14

ਜਾਂ

16. ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਨਿਸ਼ਸਤਰੀਕਰਣ ਦੇ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦੇ ਕੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਪਰਖ ਕਰੋ। 14

ਯੂਨਿਟ-IV

17. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰੀਵਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਉੱਚਿਤ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 14

ਜਾਂ

18. ਸ਼ੀਤ ਯੁੱਗ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਏਸ਼ੀਆਈ ਗਣਰਾਜਾਂ ਦੀ ਭੂ-ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਤੇ ਰਣਨੀਤਕ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

14